

FELÜGYELETI JELENTÉS

Az antimikrobiális rezisztencia felügyelete Európában 2011 Összefoglaló

Az eredmények a 2012-ben 29 EU/EGT tagállam által jelentett, antimikrobiális rezisztenciával kapcsolatos adatokon (2011-re utaló adatok) és a 2008-2011 közötti időszakban jelentett adatok tendencia-elemzésén alapulnak.

Az eredmények a megfigyelt Gram-negatív baktériumok esetében (*Escherichia coli*, *Klebsiella pneumoniae* és *Pseudomonas aeruginosa*) az antimikrobiális rezisztencia általános, európai szintű növekedését mutatják, míg a Gram-pozitív baktériumok (*Streptococcus pneumoniae*, *Staphylococcus aureus*, *Enterococcus faecium* és *Enterococcus faecalis*) esetében a rezisztencia előfordulása stabilizálódni látszik, sőt egyes országokban csökken. A legtöbb kórokozó-antimikrobiális szer kombináció tekintetében az országok közötti nagy különbségek egyértelműek.

2011-ben a növekvő antimikrobiális rezisztenciával kapcsolatos legaggasztóbb eredmények az *E. coli* és a *K. pneumoniae* kombinált rezisztenciájára (harmadik generációs cefalosporinokkal, fluorkinolonokkal és aminoglikozidokkal szembeni rezisztencia) vonatkozó adatokból származtak. Mindkét kórokozó tekintetében a jelentést küldő országok több mint egyharmadában a kombinált rezisztencia jelentősen növekvő tendenciáját mutatták ki az elmúlt négy évben.

A *K. pneumoniae* esetében megfigyelt kombinált rezisztencia magas és növekvő százalékos aránya azt jelenti, hogy egyes, életveszélyes fertőzésekben szenvedő betegeknél csak kevés terápiás lehetőség (pl. karbapenemek) marad megfelelő. Tovább súlyosbítja a helyzetet az a tény, hogy 2010 óta a karbapenemekkel szembeni rezisztencia is nőtt egyes országokban. A *P. aeruginosa* esetében is gyakori a kombinált rezisztencia: az izolátumok 15%-a rezisztens a megfigyelt antimikrobiális osztályok közül legalább háromra. A legjelentősebb Gram-negatív baktériumok esetében az antimikrobiális rezisztencia látszólag akadálymentes növekedése a terápiás lehetőségek számának elkerülhetetlen csökkenéséhez vezet.

Ezzel párhuzamosan az antimikrobiális rezisztencia előfordulásával kapcsolatos egyéb jelentett tendenciák azt mutatják, hogy a fertőzések elleni védekezésre és a rezisztencia megfékezésére irányuló nemzeti szintű erőfeszítések hatékonyak, amint azt a meticillin-rezisztens *S. aureus* (MRSA), az antibiotikum-rezisztens *S. pneumoniae* és az antibiotikum-rezisztens *enterococci* általában stabil, illetve bizonyos országokban javuló tendenciája bizonyítja. Az MRSA tekintetében ezek a megfigyelések összhangban vannak az egyes tagállamok nemzeti megfigyelési programjai keretében elkészített jelentésekkel és a fertőzések elleni védekezési intézkedések eredményeiről szóló, nemrégiben végzett tanulmányokkal. Az országok közötti nagyarányú különbségek figyelhetők meg az *S. pneumoniae* esetében, azonban a gyakran alkalmazott antibiotikumokkal szembeni rezisztencia az elmúlt években viszonylag stabil maradt Európában, és ezt a megfigyelést a 2011. évi adatok is megerősítik.

Európában az *E. faecalis* aminoglikoziddal szembeni nagyfokú rezisztenciája stabilizálódni látszik. A korábban viszonylag magas szintű rezisztenciát jelentő számos országban most csökkenő tendencia mutatkozik. Ehhez hasonlóan az *E. faecium* esetében a vankomicin-rezisztencia is stabilizálódik vagy csökken.

Számos antimikrobiális szer és kórokozó kombinációját illetően egyértelmű észak-dél gradiens figyelhető meg Európában; ilyen például az *E. coli*, a *K. pneumoniae*, a *P. aeruginosa* fluorkinolon-rezisztenciájának és az MRSA-nak az esete. Általánosságban elmondható, hogy Európa északi részén kisebb arányú, déli részén pedig nagyobb arányú rezisztenciát jelentenek. Ezek a földrajzi különbségek valószínűleg a fertőzések elleni védekezés gyakorlataiban és az antimikrobiális szerek alkalmazásában mutatkozó eltéréseket tükrözik. Az antimikrobiális szerek körültekintő alkalmazása és a fertőzések elleni védekezésre irányuló átfogó intézkedések a hatékony megelőzés és az antimikrobiális rezisztenciát mutató baktériumok körének és terjedésének csökkentését célzó erőfeszítések alapjai.